Nyilatkozat a betegbiztonság érdekében

Egy karakán háziorvos ellen az OMSZ által indított, a háziorvos által megnyert etikai ügy kapcsán immár **az Országos Etikai Tanács döntése is védi az ügyeleti ellátás során kompetencia határainkon túlterjeszkedni nem akaró alapellátókat**.

Alábbiakat a betegbiztonság és kollégáink biztonsága érdekében tesszük közzé

2023 tavaszán bevezetésre került az új ügyeleti rendszer, amely azóta számos panaszt generált a háziorvosok részéről. A Magyar Orvosi Kamara többször felhívta a figyelmet a rendszerben tapasztalható anomáliákra, melyeket az Országos Mentőszolgálatnak (OMSZ) is jeleztek.
Az ügyeleti rendszer egyik legnagyobb problémája, hogy **a háziorvosokat - rendelkezésre álló mentőegység hiányában - rendre olyan feladatok ellátására is kötelezik, amelyek meghaladják szakmai kompetenciájukat.**
Az etikai ügyben érintett háziorvos, 2023. október 01-én, az OMSZ által irányított nyílt rádiócsatornán keresztül nyilatkozatot olvasott fel, amelyben jelezte, hogy szakmai kompetenciáját meghaladó feladatokat nem tud felelősségteljesen ellátni. A háziorvos hangsúlyozta, hogy ezek az utasítások veszélyeztetik a betegbiztonságot.
Az OMSZ szerint az ügyben érintett háziorvos megsértette a ETT Orvosetikai Kódex több pontját (*2.3. pont: „Az orvos kerülje minden olyan tevékenység végzését, amely az orvosi hivatás tekintélyét, az orvos iránti közbizalmat veszélyeztetheti.”*
2.6. pont: „Az orvosi etika része, hogy az orvos alkalmazkodjon a hivatása gyakorlásához szükséges, folyamatosan megújuló feltételekhez. Szaktudásának folyamatos szinten tartása, állandó fejlesztése és ha szükséges, új ismeretek elsajátítása az orvos számára etikai kötelesség is.”
8.1. pont: „Az orvosnak minden megnyilvánulásával segítenie kell az orvostársai és valamennyi kollégája iránti megbecsülést és az orvosi tevékenység iránti bizalmat.”), emiatt **ellene etikai eljárást kezdeményeztek.** Az első fokon született felmentő határozat ellen az OMSZ fellebbezést nyújtott be.
Az ügyben az Országos Etikai Tanács (OET) is állást foglalt. Ebben megállapították:
„Az első fokon eljáró Etikai Tanács megalapozottan fogadta el a panaszlott érvelését, miszerint az ügyeleti feladatellátás során a panaszlott nyilatkozata előtt az OMSZ Irányító Csoport több alkalommal is olyan feladat ellátását bízta a háziorvosokra, amire nincs megfelelő kompetenciájuk és felkészültségük és ez többszöri jelzés ellenére sem változott”.
Az **OET elfogadta, hogy a háziorvos „a nyilatkozattal a betegbiztonság érdekében cselekedett”,** és „a panaszlott saját tudása és lehetőségei szerint mindent megtett, hogy alkalmazkodjon a hivatása gyakorlásához és a megváltozott új ügyeleti rendszer feltételeihez”.
Továbbá megállapították, hogy „a nyilatkozattétele nem kollégái ellen irányult, ahogy azt az OMSZ vélelmezte, a nyilatkozat emberi méltóságában senkit nem sértett, és negatív visszajelzés nem érkezett ezzel kapcsolatban”.
Az Etikai Tanács megerősítette, hogy az OMSZ nem adhat olyan utasításokat az ügyeletes orvosoknak, amelyek meghaladják azok szakmai kompetenciáját. „Az

első- és másodfokon eljáró etikai tanács is megállapította, hogy panaszlott orvos nem követett el etikai vétséget”.

Az ügy rávilágít arra, hogy miközben az új ügyeleti rendszer működése során a háziorvosoktól szélesebb szakmai kompetenciákat várnak el, mint korábban - noha a jogszabályi környezet, illetve a képzés nem változott jelentősen - **az ügyeletben dolgozóknak a betegbiztonság érdekében joga és lehetősége van visszautasítani és máshoz utalni azon esetek ellátását, melyekhez képesítésük és szakmai gyakorlatuk nem elegendő.**

Noha az Egészségügyi Tudományos Tanács újonnan készült, érvényben lévő Etikai Kódexéből hiányzik az alábbi pont, mely a MOK Etikai Kódexében megtalálható volt:
„*12) Az orvos nem állíthatja magáról és nem kelthet olyan látszatot, hogy olyan szakismeretek, kezelési lehetőségek birtokában van, amelyekkel valójában nem rendelkezik. Ha az orvos úgy ítéli meg, hogy nem rendelkezik megfelelő szakmai képességekkel vagy a szükséges lehetőségekkel ahhoz, hogy elvállalja vagy folytassa a beteg kezelését, akkor erről megfelelő időben tájékoztatnia kell a beteget és más, megfelelő orvoshoz kell őt átirányítania, ideértve a progresszív kórlefolyású eseteket is.”*
Ennek ellenére a Kódex alkalmazói, a regionális majd Országos Etikai Bizottság ennek szellemében hoztak döntést, megvédték az így eljáró háziorvost.

Magyar Orvosi Kamara Háziorvosi Csoport
Magyar Orvosi Kamara Országos Elnökség

Budapest, 2024.09.24.